

„Doing Business 2011” – jaka jest prawda o warunkach prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce?

Raporty roczne Doing Business przygotowywane są przez Bank Światowy w oparciu o badania regulacji pod kątem sprzyjania i ograniczania działalności gospodarczej. Najnowsza publikacja Doing Business 2011 jest ósmą z tej serii. W raporcie przedstawione są wskaźniki ilościowe, dotyczące regulacji gospodarczych i ochrony praw własności. Wskaźniki mogą być porównywane zarówno w ramach badanych gospodarek 183 państw, jak i w ujęciu czasowym.

Wskaźniki wykorzystuje się do analizy wyników gospodarczych oraz identyfikacji, jakie reformy przyniosły korzystne skutki, gdzie i dlaczego. Na tej podstawie sporządzane są zawarte w raporcie Doing Business rankingi:

- główny, ogólny ranking łatwości prowadzenia działalności gospodarczej (ease of doing business), będący zestawieniem wszystkich krajów objętych badaniem;
- mniejsze, bardziej szczegółowe rankingi, np. ranking dziesięciu krajów najlepszych pod względem reform w minionym roku (top 10 reformers in 2006/2007),
- różne porównania poszczególnych regionów świata, itp.

Wysoka pozycja w rankingu oznacza, że rząd stworzył otoczenie regulacyjne sprzyjające podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej. Z kolei awans w rankingach wynika z podejmowania konkretnych działań w badanych obszarach – im działania są bardziej zdecydowane i dotyczą większej liczby obszarów, tym skok w głównym rankingu może być większy. Kraj czyniący największe postępy może być uznany za wiodącego reformatora (top reformer).

W stosowanej metodologii są pewne ograniczenia. W raporcie Doing Business nie bada się bezpośrednio innych obszarów ważnych dla biznesu, takich jak: bliskość danego kraju do dużych rynków, jakość usług infrastrukturalnych, bezpieczeństwo własności od kradzieży

i grabieży, przejrzystość zamówień publicznych, warunki makroekonomiczne czy właściwy potencjał instytucji.

Aby dane były porównywalne między krajami, wskaźniki odnoszą się do konkretnego typu działalności biznesowej – ogólnie jest to małe lub średnie przedsiębiorstwo w postaci spółki z ograniczoną odpowiedzialnością funkcjonującej w największym mieście.

Zaprezentowany 4 listopada 2011 r. raport Doing Business 2011 zawiera oceny gospodarek 183 państw w oparciu o coroczne badania regulacji pod kątem sprzyjania i ograniczania działalności gospodarczej. Dane wykorzystane w najnowszym raporcie odzwierciedlają sytuację wg stanu na dzień 1 czerwca 2010 r., tak więc reformy wprowadzone w życie po tej dacie nie zostały uwzględnione w rankingu.

Lp.	Główny ranking Doing Business	Miejsce Polski w DB 2011 (nowa metodologia DB2011)	Miejsce Polski w DB 2010 (nowa metodologia DB2011)	Miejsce Polski w DB 2010 (stara metodologia DB2010)
1.	Łatwość prowadzenia działalności gospodarczej Ease of Doing Business	70	73	72

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu Doing Business 2011 Banku Światowego

Polska została sklasyfikowana na 70 pozycji w głównym rankingu. Oznacza to awans o 3 miejsca w stosunku do rankingu ubiegłorocznego, przy uwzględnieniu obecnie wykorzystywanej metodologii. Jest to pierwszy awans Polski w rankingu od pięciu lat. Nominalnie w rankingu Doing Business 2010 Polska była sklasyfikowana na 72 miejscu, lecz po przeliczeniu zmian wprowadzanych wraz z rankingiem DB2011 Polska w ubiegłym roku zajęła 73 pozycję. Z uwagi więc na zmiany w metodologii, nie jest możliwe proste porównywanie miejsc z kolejnych rankingów rocznych. Żeby zapewnić ciągłość rankingów, dane z lat ubiegłych muszą być corocznie przeliczane według aktualnie obowiązującej metodologii. Główną różnicą DB2011 i DB2010 jest ilość obszarów w których oceniane są poszczególne kraje. DB2010 oceniał gospodarki w 10 obszarach, DB2011 ogranicza się do 9 obszarów. Obszar „Zatrudnianie pracowników – employing workers” obecny w rankingu DB2010 został opisowo uwzględniony w DB2011, lecz ze wzg. na trwające konsultacje metodologiczne z ekspertami i państwami, wyniki liczbowe nie zostały ujęte w rankingu porównawczym.

Ranking główny Doing Business nosi nazwę wskaźnika łatwości prowadzenia działalności gospodarczej (Ease of doing business index) i jest pochodną rankingów cząstkowych dotyczących obecnie 9 obszarów typowej, codziennej działalności biznesowej. Każdy zestaw wskaźników służy do oceny innego aspektu otoczenia regulacyjnego, jednak wszystkie obszary są ze sobą w dość istotnym stopniu powiązane. Poniższa tabela zawiera klasyfikację dla Polski.

Lp.	Obszar działalności gospodarczej	Miejsce Polski w DB2011 (nowa metodologia DB2011)	Miejsce Polski w DB2010 (nowa metodologia DB2011)	Miejsce Polski w DB2010 (stara metodologia DB2010)	Miejsce Polski w DB2009 (stara metodologia DB2010)
1.	Rozpoczynanie działalności gospodarczej Starting a business	<u>113</u>	115	<u>117</u>	145
2.	Zdobywanie pozwoleń na budowę Dealing with construction permits	<u>164</u>	166	164	158
3.	Rejestrowanie własności Registering property	86	86	88	84
4.	Pozyskiwanie kredytu Getting credit	15	14	<u>15</u>	28
5.	Ochrona inwestorów Protecting investors	44	41	41	38
6.	Płacenie podatków Paying taxes	<u>121</u>	148	151	142
7.	Prowadzenie transgranicznej wymiany handlowej - Trading across borders	49	46	42	41
8.	Egzekwowanie/realizacja umów gospodarczych - Enforcing contracts	77	76	75	68
9.	Kończenie działalności gospodarczej Closing a business	<u>81</u>	86	85	82

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu Doing Business 2011 i Doing Business 2010 Banku Światowego

Na każdy obszar składa się szereg komponentów. Zagregowane rankingi we wszystkich badanych obszarach składają się na ostateczną pozycję każdego kraju w głównym rankingu łatwości prowadzenia działalności gospodarczej. Wysoka pozycja w rankingu oznacza, że Rząd stworzył otoczenie regulacyjne sprzyjające podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej. Z kolei awans w rankingach wynika z podejmowania konkretnych działań w badanych obszarach – im działania są bardziej zdecydowane i dotyczą większej liczby obszarów, tym skok w głównym rankingu może być większy. Ranking ma przy tym charakter relatywny – brak postępów lub postęp niższy od przeciętnej powoduje spadek w rankingu.

W DB2011 uwzględniono formalnie 1 reformę przeprowadzoną w Polsce. W obszarze Rejestrowania własności (Registering property) uwzględniono wprowadzenie elektronicznego dostępu do ksiąg wieczystych (DB2011 „Poland eased property registration by computerizing

its land registry”). Ze względu na zaktualizowanie danych posiadanych przez zespół Banku Światowego, podwyższyła się pozycja Polski w obszarze „Płacenie podatków” (Paying taxes). Poza tym obszarem Polska od ubiegłego roku awansowała w obszarach: rozpoczynanie działalności gospodarczej, zdobywanie pozwoleń na budowę oraz kończenie działalności gospodarczej. W poprzednim raporcie, Doing Business 2010 Polska awansowała jedynie w dwóch obszarach.

Ministerstwo Gospodarki docenia prestiżowy charakter raportów Doing Business. Wysoka pozycja w rankingu sprzyja tworzeniu pozytywnego wizerunku w oczach innych państw oraz inwestorów i przekłada się na wzrost atrakcyjności inwestycyjnej danego kraju. Od czasu publikacji ostatniego raportu DB2010 Departament Regulacji Gospodarczych w sposób szczególnie intensywny zaangażował się we współpracę z reprezentantami Banku Światowego dbając o prawidłowy przepływ informacji w zakresie dokonywanych przez Polskę reform tak, żeby nasze wysiłki były zauważane i doceniane. W dniach 9-15 czerwca br. Ministerstwo Gospodarki gościło zespół analityków Banku Światowego. Celem wizyty ekspertów było uzyskanie wyjaśnień i odpowiedzi na pytania związane z tematyką raportu Doing Business jak również z przygotowywanym raportem Memorandum nt. możliwości poprawy pozycji Polski w rankingu Doing Business. Spotkania, w których uczestniczyli przedstawiciele administracji, partnerów społecznych oraz kancelarii prawnych pozwoliły skorygować przez zespół Banku Światowego posiadane dane na temat polskiej gospodarki, co przełożyło się na obecny awans w rankingach Rejestrowanie własności (Registering property) i Płacenie podatków (Paying taxes). W bieżącym roku współpraca pomiędzy Ministerstwem Gospodarki oraz Bankiem Światowym nadal będzie kontynuowana.

W wyniku przeprowadzonej analizy w lipcu br. Bank Światowy przedstawił końcową wersję raportu Memorandum, zawierającego wskazówki na poprawę regulacji gospodarczych w pięciu obszarach Doing Business, w których pozycja Polski jest niezadowolająca:

- rozpoczynanie działalności gospodarczej,
- zdobywanie pozwoleń na budowę,
- rejestrowanie własności,
- płacenie podatków,
- ochrona inwestorów.

Memorandum zawierające analizę i zalecenia dotyczące poprawy uregulowań prawnych w wymienionych obszarach pozwoli na podjęcie odpowiednio ukierunkowanych działań legislacyjno-regulacyjnych przez Ministerstwo Gospodarki we współpracy z resortami Sprawiedliwości, Finansów oraz Infrastruktury. Dodatkowym, choć z punktu widzenia wizerunkowego bardzo istotnym efektem tych działań będzie spodziewany awans Polski w prestiżowym rankingu Doing Business i płynący z tego wzrost atrakcyjności inwestycyjnej naszego kraju wśród inwestorów zagranicznych.

* * *

Memorandum Banku Światowego ma funkcję wspierającą dla realizowanych w Ministerstwie Gospodarki, w ramach prowadzonej Reformy Regulacji, działań w zakresie uproszczenia prawa i redukcji obciążeń administracyjnych.

Upraszczenie prawa

Podstawowym założeniem Reformy Regulacji w zakresie upraszczania prawa jest realizacja misji Ministerstwa Gospodarki czyli stworzenie najlepszych warunków prowadzenia działalności gospodarczej w Europie. Prawo gospodarcze, w ramach prowadzonej Reformy Regulacji upraszczane jest dwutorowo. Po pierwsze prowadzone są działania pod nazwą „uproszczenie obowiązujących przepisów”. Po drugie realizowana jest redukcja obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorców. Obydwa działania mają na celu ułatwienie podejmowania działalności gospodarczej, szczególnie dla małych i średnich przedsiębiorstw, przyczyniając się do stworzenia otoczenia regulacyjnego przyjaznego obywatelom i przedsiębiorcom. Działania uproszczeniowe w stosunku do MŚP obejmują takie obszary jak: dostęp do kapitału, komercjalizacja technologii, prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej oraz tworzenie firm technologicznych. Uproszczenie obowiązujących przepisów oznacza przegląd ustaw pod kątem:

- eliminacji przepisów przestarzałych, zbędnych bądź dublujących się przepisów;
- poprawy spójności przepisów;
- poprawy standardów kontroli przedsiębiorstw oraz harmonizacji planów kontroli,
- możliwości uporządkowania aktów prawnych z dziedziny prawa gospodarczego,
- likwidacja przepisów bardziej restrykcyjnych niż wymagane w prawodawstwie unijnym – tzw. „gold plating”

- obniżenia poziomu reglamentacji działalności gospodarczej (liczby licencji, koncesji i zezwoleń, ich uproszczenia na poziomie krajowym, względnie propozycji uproszczeniowych na poziomie wspólnotowym).
- likwidowania tzw. „bubli prawnych” poprzez wprowadzenie rozwiązań przyspieszoną ścieżką legislacyjną.

W zakresie uproszczenia obowiązujących przepisów, zmiany są wprowadzane w ramach „Pakietu na rzecz przedsiębiorczości”. Pierwsze ustawy tworzące „Pakiet” weszły w życie w 2008 r. Do chwili obecnej wprowadzono zmiany w 18 ustawach najważniejszych z punktu widzenia przedsiębiorców. Cały czas prowadzone są prace nad kolejnymi ustawami. Ze wszystkich ustaw dotychczasowych Pakietu warto wskazać na kilka najważniejszych:

1. **ustawa o swobodzie działalności gospodarczej** - zrealizowano następujące cele:

- 1) umożliwiono przedsiębiorcom zawieszanie działalności gospodarczej,
- 2) rozszerzono, poza prawo podatkowe, możliwość wydawania wiążących interpretacji na wszystkie obowiązki publiczno-prawne,
- 3) upraszcza i ułatwia zakładanie działalności gospodarczej poprzez wprowadzenie tzw. „jednego okienka”, jako przejściowej formy rejestracji działalności gospodarczej,
- 4) wprowadza prawo rozpoczynania działalności gospodarczej już po złożeniu wniosku o wpis do ewidencji a nie po zarejestrowaniu,
- 5) wprowadza radykalną reformę w zakresie ewidencjonowania przedsiębiorców realizując koncepcję tzw. „zero okienka”. Poprzez to tworzy nowoczesne ramy udostępniania podstawowych informacji o przedsiębiorcach w ramach Centralnej Ewidencji Informacji o Działalności Gospodarczej,
- 6) ogranicza i porządkuje kwestie kontrolowania przez organy administracji publicznej działalności gospodarczej przedsiębiorców,
- 7) wprowadzono zasadę, iż organy administracji publicznej nie mogą odmówić przyjęcia wniosku niekompletnego, a także żądać dokumentów nieprzewidzianych prawem.

2. **ustawa o zmianie ustawy Ordynacja podatkowa** - wprowadza domniemanie uczciwości podatnika. Zakłada m.in., że jeśli wystąpi podejrzenie naruszenia prawa, obywatel nie będzie ponosił negatywnych konsekwencji tych podejrzeń, dopóki nie zapadnie ostateczna decyzja albo prawomocne orzeczenie sądu. Podatnik nie będzie

zobowiązany więc np. do zapłaty podatku, na podstawie nieostatecznej decyzji nie tylko pierwszej, ale także drugiej instancji (chyba, że został nałożony rygor natychmiastowej wykonalności). Wprowadza również obowiązek wcześniejszego zawiadomienia podatnika o planowanej u niego kontroli.

3. **ustawa o zmianie ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze (upadłość konsumencka)** - wprowadziła możliwość upadłości osoby fizycznej nie będącej przedsiębiorcą. Jest szansą dla dłużników, którzy bez swojej winy stali się niewypłacalni. Beneficjentami nowych rozwiązań będą również przedsiębiorcy – wierzyciele niewypłacalnych dłużników.
4. **ustawa o partnerstwie publiczno–prywatnym (PPP)** – pierwsza w polskim systemie prawa ustawa opracowana na modelu anglosaskim. Ustawa wyeliminowała zbędne obciążenia administracyjne oraz zlikwidowała nadmierne ograniczenia. Realnie nowy akt znoszący zakazy i nakazy.
5. **ustawa o zmianie ustawy o rachunkowości** – ułatwia małym i średnim przedsiębiorcom rozliczenia z fiskusem. Podnosi próg obowiązku prowadzenia pełnej księgowości w małej firmie z 800 tys. euro do 1,2 mln euro.
6. **ustawa o zmianie ustawy Prawo dewizowe i Kodeks cywilny** – wychodzi naprzeciw oczekiwaniom przedsiębiorców w związku ze zmianami kursu polskiej złotówki wobec walut obcych. Znosi zasadę walutowości w Polsce. Wprowadza możliwość rozliczania się przedsiębiorców w walutach wymiennalnych, innych niż polski złoty, bez obowiązku uzyskania zezwolenia Prezesa NBP. Ułatwi to rozliczenia, bez konieczności biurokratycznego i kosztownego przeliczania obcych walut na polską złotówkę, przyczyni się także do zmniejszenia ryzyka kursowego.
7. **ustawa o zmianie ustawy Kodeks spółek handlowych** – eliminuje nakaz przekształcania spółki cywilnej w spółkę jawną oraz obniża poziom obowiązkowego kapitału zakładowego w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z 50.000 zł do 5.000 zł, a w spółce akcyjnej z 500.000 zł do 100.000 zł.
8. **ustawa o zmianie ustawy o izbach gospodarczych** – zwiększa swobodę samoorganizowania się przedsiębiorców w izbach gospodarczych. Ponadto umożliwia oddziałom izb lepsze prowadzenie działalności statutowej także poprzez stworzenie możliwości uzyskiwania osobowości prawnej przez jednostki terenowe izb.

9. **ustawa o zmianie ustawy Kodeks postępowania karnego** – wzmacnia prawo do obrony między innymi przez wprowadzenie wyraźnego obowiązku poinformowania zatrzymanego o prawie do skorzystania z pomocy adwokata. Wyeliminowano możliwość przeciągania tymczasowego aresztowania na długie miesiące, a niekiedy lata.
10. **ustawa o zmianie ustawy o Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości** – poszerza zakres działań PARP w obszarze wdrażania funduszy unijnych. Agencji powierzono nowe zadania dotyczące: działalności innowacyjnej, wspierania rozwoju potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców, badania roli mikro, małych i średnich firm oraz analizy barier rozwoju przedsiębiorczości.
11. **ustawa o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych** – wzmacnia działania na rzecz wzrostu inwestycji. Podwyższyła limit łącznych obszarów stref do 20 tys. ha. Podmiotem opiniującym wnioski o utworzenie strefy będzie zarząd województwa, a więc samorząd, a nie jak do tej pory wojewoda.
12. **ustawa o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej** – ma na celu stymulację wzrostu innowacyjności polskich przedsiębiorstw. Zwiększa możliwości wsparcia przedsięwzięć innowacyjnych środkami prywatnymi. Na przykład przewidziany ustawą tzw. kredyt technologiczny udzielany będzie firmom przez banki komercyjne, ale w jego częściowej spłacie, w postaci premii technologicznej, będzie udział miał będzie Bank Gospodarstwa Krajowego.

Największym projektem legislacyjnym Rządu składającym się na „Pakiet na rzecz przedsiębiorczości” jest projekt ustawy o ograniczaniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców. Projekt ten jest efektem połączenia prac nad trzema projektami roboczymi tzw. ustawą deregulacyjną oraz tzw. ustawą derogacyjną, a także ustawą o kulturze oświadczeń. Projekt został przygotowany po bezprecedensowym, kompleksowym przeglądzie polskiego prawa gospodarczego. W sumie przeanalizowano aż 205 ustaw. W wyniku tej analizy w projekcie zaproponowano nowelizację 96 ustaw.

Jednym z filarów nowego podejścia do tworzenia prawa jest zaufanie państwa do obywatela. Obywatel nie może być traktowany „z góry” podejrzliwie, co w praktyce przejawia się żądaniem organu udowodnienia przez obywatela „niewinności” już przy pierwszym kontakcie. Projekt ustawy o ograniczaniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców ma to zmienić, np. obywatel zamiast udowadniać dokumentami określony

stan faktyczny lub prawny, będzie mógł składać oświadczenie zamiast zaświadczeń. To będzie nowa zasada. Tą drogą zostanie zbudowana w Polsce kultura oświadczeń, w miejsce uciążliwej, nieuzasadnionej i kosztownej pod każdym względem kultury zaświadczeń.

W projekcie ustawy o ograniczaniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców uwzględniono wiele postulatów - zgłaszanych przez stowarzyszenia obywateli i organizacje gospodarcze – w zakresie ułatwiania kontaktów z administracją publiczną, w tym prowadzenia działalności gospodarczej.

Jednym z celów projektu jest ograniczenie liczby reglamentacji działalności gospodarczej (koncesji, zezwoleń, rejestrów działalności regulowanej, licencji, zgód) poprzez eliminację lub zmianę obowiązującego reżimu na mniej restrykcyjny. Ma on również charakter antykryzysowy. To oznacza, że projekt ustawy wraz z pozostałymi ustawami „Pakietu dla przedsiębiorczości” stanowi pierwszą od początku lat dziewięćdziesiątych prawdziwą, spójną reformę prawa gospodarczego.

Ustawa o ograniczaniu barier dla przedsiębiorców ma za zadanie:

- ograniczenie biurokracji,
- zmniejszenie kosztów faktycznych działalności,
- redukcja liczby zezwoleń, rejestrów działalności regulowanej, licencji, upoważnień,
- ograniczenie sprawozdawczości,
- zmniejszenie obciążeń reglamentacji,
- wprowadzenie instytucji oświadczenia w miejsce obowiązku przedkładania zaświadczeń,
- depenalizacja prawa,
- uproszczenie procedur podejmowania działalności gospodarczej,
- ułatwienie dostępu do wykonywania wolnych zawodów,
- usuwanie z systemu prawa polskiego przepisów niekorzystnych dla przedsiębiorców,
- poprawę przepisów prawa dotyczących przedsiębiorców,
- uzupełnienie ustaw potrebnymi z punktu widzenia przedsiębiorców rozwiązaniami prawnymi,

- rozwój sądownictwa polubownego,
- usprawnienie i przyspieszenie przebiegu postępowania arbitrażowego,
- zwiększenie katalogu możliwości przekształcania form prowadzenia działalności gospodarczej.

Najważniejsze zmiany w zakresie dereglamentacji, deregulacji i derogacji wprowadzane w projekcie ustawy o ograniczaniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców dotyczą:

- przekształcenia przedsiębiorców – osób fizycznych w spółki kapitałowe,
- złagodzenie kar nakładanych na przedsiębiorców - zmiany w ustawie o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary,
- ułatwienia w prowadzeniu działalności gospodarczej – zmiany w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- ułatwienia w prowadzeniu działalności gospodarczej – zmiany w ustawie o transporcie drogowym
- obniżenia kosztów sądowych w sprawach cywilnych
- zmiany kultury zaświadczeń na kulturę składania oświadczeń

Redukcja obciążeń administracyjnych

Obok „uproszczenia obowiązujących przepisów”, drugim zadaniem realizowanym w ramach działań uproszczeniowych jest redukcja obciążeń administracyjnych. Obciążenia administracyjne są to koszty ponoszone przez podmioty gospodarcze wynikające z konieczności wypełnienia obowiązków informacyjnych nałożonych przez prawo. Obciążenia administracyjne – stanowią część kosztów administracyjnych. Są to koszty związane z obowiązkami informacyjnymi, których bez przymusu prawnego, przedsiębiorcy by nie wykonywali. Np. przygotowywanie rachunku zysków i strat jest kosztem administracyjnym, ale nie jest obciążeniem administracyjnym, gdyż większość przedsiębiorców uznaje ten obowiązek za pożyteczny i wykonywałyby go bez względu na obowiązujące przepisy prawa.

W ramach przeprowadzenia redukcji obciążeń administracyjnych Rząd w marcu 2008r podjął się ich zmniejszenia o 25% do końca 2010 r. w sześciu wybranych obszarach prawa.

Jest to tzw. pierwszy etap redukcji. Wybrane, priorytetowe obszary objęte redukcją są następujące:

- środowisko,
- planowanie i zagospodarowanie przestrzenne,
- prawo działalności gospodarczej,
- prawo probiercze,
- usługi turystyczne,
- prawo pracy.

Zadanie redukcji obciążeń administracyjnych jest odpowiedzią na zalecenia Komisji Europejskiej realizującej podobne zadanie w obrębie przepisów unijnych. Obecnie w tej inicjatywie biorą udział prawie wszystkie kraje Unii Europejskiej. Redukcja obciążeń administracyjnych w wymienionych siedmiu obszarach realizowana jest przez pięć resortów, w obszarze ich kompetencji. Są to Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Środowiska, Ministerstwo Infrastruktury oraz Ministerstwo Sportu i Turystyki.

W obszarach priorytetowych zidentyfikowano ponad 700 obowiązków informacyjnych w 50 ustawach. Dotyczy to takich obowiązków jak m.in. wypełnianie kwestionariuszy, składanie wniosków o uznanie zdolności do prowadzenia danej działalności, wywiązywanie się z obowiązków sprawozdawczych, wykonywanie rejestracji pomiarów, ubieganie się o zezwolenie, sporządzanie okresowych raportów, udział w przeprowadzonych kontrolach. W zakresie redukcji obciążeń administracyjnych, koszty biurokracji mierzone są zgodnie z metodologią Modelu Kosztu Standardowego. Model ten mierzy koszty obciążeń administracyjnych nałożonych na przedsiębiorców przez przepisy prawa. Został on opracowany w Holandii. Obecnie korzystają z niego prawie wszystkie państwa członkowskie UE, a także kraje nie stowarzyszone, takie jak Australia czy Turcja, przy czym w niektórych z nich pomiary dokonywane są już po raz drugi lub trzeci.

Oprócz redukcji obciążeń administracyjnych w siedmiu priorytetowych obszarach prawa, Ministerstwo Gospodarki realizując założenia Reformy Regulacji przygotowuje plany redukcyjne dla pozostałych obszarów prawa gospodarczego. Będzie to tzw. drugi etap redukcji. Przeprowadzona analiza otworzy drogę do ustalenia celu redukcji w tym obszarze

i dokonania odpowiednich zmian legislacyjnych. W zakresie drugiego etapu redukcji obejmującej pozostałe przepisy prawa gospodarczego Ministerstwo Gospodarki przeprowadziło w 2008 r. pomiar obciążeń administracyjnych nakładanych na przedsiębiorców przez przepisy prawa gospodarczego. Pomiar dotyczył najbardziej uciążliwych spośród 6 187 obowiązków informacyjnych zidentyfikowanych w 482 aktach prawnych.

Jak wynika z badania, suma rocznych kosztów administracyjnych ponoszonych przez przedsiębiorców w Polsce wynosi 77,6 mld złotych, co stanowi ok. 6,1% PKB Polski. Suma rocznych kosztów obciążeń administracyjnych wynosi 37,3 mld złotych, co stanowi ok. 2,9% PKB Polski. Spośród 3712 OI poddanych badaniu 3402 generują koszty administracyjne różne od zera. Suma kosztów administracyjnych w całej gospodarce wynosi 77,6 mld zł. Średni koszt administracyjny na jeden OI wynosi prawie 23 mln zł.

Prawie wszystkie obowiązki spośród pierwszych dziesięciu najbardziej kosztownych dotyczą zobowiązań z zakresu prawa podatkowego oraz rocznych sprawozdań finansowych spółek. Pierwsze 10 OI w rankingu generuje aż 65% łącznych kosztów administracyjnych w gospodarce. Wynika z tego, że obowiązki informacyjne podlegające Ministerstwu Finansów generują w skali roku ok. 2/3 łącznych kosztów administracyjnych.

Ankietowani za najbardziej użyteczne uznali przepisy podlegające Ministerstwu Sportu i Turystyki. Jednocześnie, najmniej irytujący poziom irytacji charakteryzuje OI przypisane do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Najmniej użyteczne, a jednocześnie najbardziej irytujące okazały się przepisy ustawy o statystyce publicznej przypisane do Głównego Urzędu Statystycznego. Przedsiębiorcy postrzegają obowiązki nałożone przez tę ustawę za mało użyteczne, gdyż nie wykonywaliby ich, gdyby nie byli do tego zobligowani przepisami prawa. Ponad 90% OI przypisanych do GUS nie byłaby nigdy wykonywana przez przedsiębiorców. Także dla Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi wartość wskaźnika użyteczności OI jest bardzo niska.

Średnia użyteczność OI, zgodnie z wynikami wywiadów, wynosi 69%, co oznacza, że przedsiębiorcy generalnie uznają obowiązki informacyjne za dość użyteczne. Przykładem OI, które wszyscy przedsiębiorcy biorący udział w wywiadach uznali za bardzo użyteczne jest wystawienie rachunku potwierdzającego transakcję na żądanie kontrahenta (OI pochodzi z ustawy Ordynacja podatkowa).

Najbardziej uciążliwym aspektem wykonywania przepisów dla przedsiębiorców jest ich duża pracochłonność, która może wynikać z wielu przyczyn (np. niemożność wysłania wniosku drogą elektroniczną). Przedsiębiorcy wskazują również na szeroki zakres wymaganej informacji, którą muszą dostarczać. Często przepisy są dla nich nieużyteczne, gdyż muszą wielokrotnie powielać dane – przekazywać te same informacje do kilku organów lub do tego samego organu kilkakrotnie. Ponad 13% respondentów, którzy odnieśli się do źródeł uciążliwości wskazało na „brak namacalnego celu / efektu wykonywania OI” jako najbardziej irytujący aspekt wypełniania przepisów. Wskazuje to na fakt, iż przepisy, a zwłaszcza ich cel są często niezrozumiałe i nielogiczne dla przedsiębiorców.

Najczęściej proponowaną zmianą, postulowaną przez przedsiębiorców, jest zastąpienie trybu papierowego trybem elektronicznym wykonywania OI. W wielu przypadkach przedsiębiorcy rekomendują wprost zniesienie obowiązku informacyjnego na co Ministerstwo Gospodarki będzie zwracać uwagę podczas opracowywania zmian legislacyjnych.